

AANBEVELINGEN CO₂-HUISHOUDING

Aanbeveling bosbeheer:

1. Behoud minimaal het huidige bosareaal.
2. Optimaliseer op maximale CO₂-vastlegging gericht op een optimale voorraadvorming.
3. Zorg voor duurzame lang-cyclische toepassing van bosproducten.

Aanbeveling bosuitbreiding:

4. Breid bos vooral uit op rijke bodems + moerasbodems.
5. Koppel mee met andere maatschappelijke doelen zoals naast CO₂-opname waterhuishouding, biodiversiteit en natuurbeleving.
6. Beloon en waardeer CO₂-opname en -vastlegging + beboet uitstoot van CO₂.
7. Vervang SDE biomassa door SDE duurzaam hout.
8. Zorg voor gemengde bossystemen (risico van o.a. ziektes en klimaatverandering verminderen).

AANBEVELINGEN BIODIVERSITEIT

1. Creëer gunstige milieuomstandigheden, bijvoorbeeld op het gebied van bodem en water.
2. Creëer meer bos, met name van bostypen met een hoge biodiversiteit en waar een grote internationale verantwoordelijkheid ligt (bijvoorbeeld ooibossen en broekbossen).
3. Creëer grote boskernen met hoge biodiversiteit, bijvoorbeeld eiken-/beukenbossen.
4. Stimuleer concrete kennisontwikkeling, kennisdeling en monitoring, ook gebruikmakend van bestaande informatie.

AANBEVELINGEN VERDIENMODELLEN

1. Investeer in bodemherstel van bossen om de stikstofdepositie terug te dringen en de waterhuishouding te herstellen. De bodem bepaalt namelijk het productievermogen van bossen en daarmee de maatschappelijke en ecologische waarde.
2. Koppel de koolstofmarkt (de bestaande CO₂-markt) aan de bosbouwsector zodat financiële middelen vrijkomen voor het behoud van het bestaande areaal bos, de ontwikkeling naar klimaatbestendig bos en uitbreiding van het areaal bos.
3. Streef naar de productie van kwaliteitshout voor de verwerking als duurzaam houtproduct met langdurige CO₂-opslag. Stimuleer daarvoor o.a. Nederlands houtgebruik in overheidsgebouwen.
4. Verbeter de communicatie over bos en hout in de houtketen en met het publiek.

Omdat in het klimaatbeleid de CO₂-heffing niet gekoppeld is/wordt aan producten (wel aan het maken daarvan), verdient het aanbeveling om dat ook niet te doen met betrekking tot bos-producten, in het bijzonder hout. Nadat de omstandigheden van de houtproductie zelf zijn geregeld via het hierboven genoemde subsidie/heffingen-beleid, zou de marktpositie van hout versterkt kunnen worden via het beleid rond de circulaire economie.

Hoewel nog in politieke discussie, is hierbij vaak gepleit voor een sterke BTW-differentiatie van producten, naar gelang hun milieu-impact. Alles wat raakt aan recycling en reparatie zou dan in het nultarief vallen. Ook aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout in langjarige toepassingen zou hieronder kunnen vallen (zie Verdienmodellen: 3). Een dergelijke productgerichte benadering ligt beleidsmatig meer voor de hand dan aansluiting bij de SDE-regeling.

Het veranderende klimaat brengt risico's met zich mee ten aanzien van het behoud van biodiversiteit en daarmee het goed functioneren van (bos-)ecosystemen. Het beheer zal dus gericht moeten zijn op het bereiken van een zo groot mogelijke veerkracht van het bossysteem. Natuurlijke bossen met grote diversiteit aan boomsoorten zijn minder kwetsbaar dan homogene productiebossen (zie Biodiversiteit: 2,3). Bepleit wordt tegelijkertijd aan te sluiten bij de internationale verantwoordelijkheid en uit te gaan van de oorspronkelijke, inheemse boomsoorten.

De biodiversiteit van bossen kan sterk worden vergroot door veel meer bomen volledig te laten uitgroeien, aftakelen, instorten en vergaan. Het ontwikkelen van wettelijke mogelijkheden om de aansprakelijkheid voor schade door vallende takken en bomen in bossen af te wijzen, kan daar aan bijdragen.

Meer algemeen kan het optimaliseren van veerkracht worden gekoppeld aan het subsidie-instrumentarium. Daarbij zal dus nog wel formeel moeten worden vastgesteld welke beheersvormen de biodiversiteit vergroten en welke juist niet. Behoud van biodiversiteit is in alle gevallen afhankelijk van de milieucondities. Verlaging van de stikstofdepositie (actueel in de huidige PAS-discussie) en herstel van de waterhuishouding zijn daarbij de belangrijkste (zie Verdienmodellen: 1).

Biodiversiteit en spontane bosverjonging zijn, op zijn minst periodiek, gebaat bij lagere wilddichtheden dan waar momenteel sprake van is. Het verdient aanbeveling de toepassing van instrumenten die voor verlaging van de wildstand ter beschikking staan - zoals zwerfrasters, ecologische jacht en integrale wildstandverlaging - verder te ontwikkelen en door regelgeving en besluitvorming te faciliteren (zie Wildbeheer: 2).

TOT SLOT

Deze Verklaring van Groeneveld wordt gedeeld met deelnemers aan het symposium: politiek, bestuur, deskundigen en betrokkenen, alsmede de pers. De lezingen ter inleiding van het symposium zullen worden gepubliceerd op de website van Stichting Groeneveld. De Stichting zal de komende tijd nader aandacht blijven schenken aan verschillende aspecten van het bosbeheer.